

M. Van der Maelen et 18394 de Mme Grovonius sont transformées en questions écrites. La question n° 18265 de M. De Vriendt l'est également. La question n° 18279 de M. Blanchart est reportée.

Nous en venons maintenant aux questions jointes au point 26. Je propose de reporter ce point à la semaine prochaine.

vragen nrs 18258 van de heer Van Hees, 18331 van de heer Van der Maelen en 18394 van mevrouw Grovonius worden omgevormd in schriftelijke vragen. Vraag nr. 18265 van de heer De Vriendt wordt omgevormd in een schriftelijke vraag. Vraag nr. 18279 van de heer Blanchart wordt uitgesteld.

05.03 **Didier Reynders**, ministre: Madame la présidente, je ne vois pas de difficultés à ce que l'on reporte, mais je ne peux vraiment pas m'engager à traiter tout ce qui sera reporté avant les vacances. Je veux venir passer des heures en commission, mais si les parlementaires ne viennent pas, je ne pourrai pas trouver dans mon agenda des occasions de venir parce qu'il reste des questions pendantes.

05.03: Minister **Didier Reynders**: We kunnen die vragen uitstellen, maar ik kan me er niet toe verbinden om alle uitgestelde vragen nog voor het reces te behandelen.

La **présidente**: Vous avez raison, monsieur le ministre.

06 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Wouter De Vriendt aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "vermoorde experts in Kasai" (nr. 18317)
- mevrouw Catherine Fonck aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de bescherming van dokter Mukwege" (nr. 18615)
- mevrouw Gwenaëlle Grovonius aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de bescherming van dokter Mukwege" (nr. 18643)
- mevrouw Els Van Hoof aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de opvolging van de veiligheidssituatie in de DRC" (nr. 18743)
- mevrouw Els Van Hoof aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de humanitaire situatie in de Congolese regio Kasai" (nr. 18744)
- mevrouw Katrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "het Congolese verkiezingsproces sinds 19 december" (nr. 18952)
- mevrouw Katrin Jadin aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de mensenrechtenschendingen in Kasai" (nr. 18985)
- de heer Peter Luykx aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de situatie in Kasai" (nr. 19043)
- de heer Stéphane Crusnière aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de reactie van de Congolese autoriteiten op de bijkomende sancties van de EU" (nr. 19487)
- mevrouw Els Van Hoof aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "de mogelijke sancties van de DRC tegen België en de internationale samenwerking" (nr. 19506)
- de heer Jean-Jacques Flahaux aan de vice-eersteminister en minister van Buitenlandse Zaken en Europese Zaken, belast met Beliris en de Federale Culturele Instellingen, over "het geweld in Kasai" (nr. 19516)

06 **Questions jointes de**

- M. Wouter De Vriendt au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "les experts assassinés au Kasai" (n° 18317)

- Mme Catherine Fonck au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la protection du Dr Mukwege" (n° 18615)
- Mme Gwenaëlle Grovonijs au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la protection du docteur Mukwege" (n° 18643)
- Mme Els Van Hoof au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "le suivi de la situation sécuritaire en RDC" (n° 18743)
- Mme Els Van Hoof au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la situation humanitaire dans la région congolaise du Kasai" (n° 18744)
- Mme Katrin Jadin au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "le processus électoral congolais depuis le 19 décembre" (n° 18952)
- Mme Katrin Jadin au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "les violations des droits de l'homme dans le Kasai" (n° 18985)
- M. Peter Luykx au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la situation au Kasai" (n° 19043)
- M. Stéphane Crusnière au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la réaction des autorités congolaises vis-à-vis des sanctions additionnelles de l'UE" (n° 19487)
- Mme Els Van Hoof au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "les éventuelles sanctions de la RDC à l'égard de la Belgique et l'entraide internationale" (n° 19506)
- M. Jean-Jacques Flahaux au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et européennes, chargé de Beliris et des Institutions culturelles fédérales, sur "la violence au Kasai" (n° 19516)

06.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, het gaat sneller dan verwacht.

Mijnheer de minister, op 12 maart 2017 werden de Zweedse Zaida Catalan en de Amerikaan Michael Sharp ontvoerd in de Congolese provincie Kasai. Twee weken later werden ze vermoord teruggevonden.

Ze verrichtten daar onderzoeken naar de massamoorden in de provincie bij een conflict tussen de Congolese regering en de traditionele clans. Die clans zijn een macht en worden door de Congolese grondwet erkend als zogenaamde *autorités coutumières*.

De dood van beide experts raakt ons diep. Zaida Catalan maakte deel uit van de groene familie. Haar vader was een politiek vluchteling uit Chili. Zelf was zij ook bij de jonge Zweedse groenen actief. Zij was kandidaat-europarlementslid en zetelde in de gemeenteraad van Stockholm. Zij werkte lang als advocate voor onze fractie in het Europees Parlement. Sinds 2010 was zij als expert seksueel geweld echter werkzaam in Goma.

Ook Michael Sharp had vele jaren ervaring in Congo. Hij geloofde rotsvast in de nood aan dialoog met rebellen van allerlei slag.

Wat is de stand van zaken in het onderzoek? Is duidelijk wie achter de moorden zit? Zijn er diplomatieke contacten geweest over deze kwestie?

Hoe is de situatie momenteel in Kasai? Lokale stammen worden door

06.01 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Le 12 mars, la Suédoise Zaida Catalan et l'Américain Michael Sharp ont été enlevés et assassinés dans la province congolaise du Kasai. Ils y enquêtaient sur les massacres perpétrés dans le cadre d'un conflit entre le gouvernement et les clans traditionnels.

Quel est l'état d'avancement de l'enquête sur le meurtre des deux experts onusiens? Des contacts diplomatiques ont-ils eu lieu à ce sujet? Comment évolue actuellement la situation au Kasai? Les tribus locales sont régulièrement qualifiées à tort de milices par les autorités. L'équilibre entre l'État et la structure de pouvoir traditionnelle est-il en péril?

de overheid in Kananga en Kinshasa niet zelden ten onrechte als milities afgeschilderd. Is volgens u het evenwicht tussen de staat en de traditionele machtsstructuur in gevaar?

06.02 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, op 31 maart keurde de VN-Veiligheidsraad een resolutie goed over de situatie in Congo inzake het mandaat van de MONUSCO. De MONUSCO zou ook een evaluatie maken van de veiligheidssituatie in het land en op basis daarvan een analyse van haar werking uitvoeren. Het is nieuw dat de MONUSCO een evaluatie van de toestand in het land maakt.

Is de evaluatie van de veiligheidssituatie door de MONUSCO reeds beschikbaar? Wat is uw analyse van het rapport, in het bijzonder met betrekking tot de te organiseren presidentsverkiezingen en de veiligheidssituatie in de regio's Kasai en Oost-Congo?

Een maand geleden bereikten ons berichten dat de bescherming van dokter Mukwege door de MONUSCO zou worden opgeheven. De VN gaf evenwel te kennen dat de bescherming werd aangehouden, maar vorige maand werd een dokter uit het team van dokter Mukwege vermoord. Welke analyse maakt het MONUSCO-rapport over de noodzakelijkheid om de bescherming van dokter Mukwege aan te houden? Zult u nog bijkomende demarches ondernemen op VN-niveau en eventueel binnen de EU om aan te dringen op de verdere bescherming?

Ik kom tot de andere vragen.

De situatie in de regio Kasai blijft verslechteren. Het geweld escaleert. Mijn collega heeft reeds gesproken over de VN-experts die het leven lieten. Westerse ngo's hebben geen toegang tot het gebied.

De dienst Ontwikkelingshulp van de Europese Commissie heeft net de financiering voor Centraal-Afrika verminderd van 38,5 miljoen euro naar 32 miljoen euro. Dit budget is echter noodzakelijk om de verschillende veiligheids- en vluchtelingencrisissen in de regio te kunnen aanpakken.

Mijn vragen aan de minister zijn de volgende.

Wat is de stand van zaken in de Kasai? Wat is de analyse van de minister dat net deze regio gedestabiliseerd wordt? Welke invloed hebben de Congolese autoriteiten hierop? Welke demarches werden reeds genomen?

Wij hebben in het Parlement altijd gepleit voor een onafhankelijk internationaal onderzoek in de regio Kasai. Op 23 maart heeft de Congolese minister voor Mensenrechten, tijdens de interactieve dialoog in de VN-Mensenrechtenraad de deur opengezet voor een mogelijk onderzoek door de MONUSCO, het VN-bureau in Congo en de Afrikaanse Unie. Wat is de stand van zaken op dit vlak? Zal de minister pleiten voor een verhoging van de middelen voor de ECHO?

Een belangrijke rol in de aanpak van de veiligheids crisis speelt de VN-interventiebrigade. Deze wordt echter onvoldoende ingezet. Wat is de oorzaak hiervan? Wat is de analyse van de minister over een mogelijke verhoogde inzet van deze brigade? Welke nieuwe stappen stelt u voor in de Kasai regio?

06.02 Els Van Hoof (CD&V): Le 31 mars, le Conseil de sécurité des Nations Unies a adopté une résolution relative au mandat de la MONUSCO. La MONUSCO devait analyser les conditions de sécurité au Congo et son propre fonctionnement. Cette évaluation est-elle déjà disponible? Comment évalue-t-on la situation dans l'optique de l'élection présidentielle qui doit être organisée et de la sécurité au Kasai et dans l'Est congolais?

La MONUSCO juge-t-elle nécessaire de maintenir la protection du Dr Mukwege? Le mois dernier, un médecin de son équipe a été assassiné. Le ministre insistera-t-il auprès des Nations Unies et de l'UE pour le maintien de cette protection?

On assiste à une escalade de la violence au Kasai. La Commission européenne a réduit son budget pour l'aide au développement en Afrique centrale de 38,5 à 32 millions d'euros, mais cet argent est nécessaire pour la gestion des crises sécuritaires et des crises de réfugiés dans la région. Quelle évaluation le ministre fait-il de la situation au Kasai? Quelle influence les autorités congolaises exercent-elles sur la situation? Quelles démarches ont-elles déjà été entreprises?

En mars, la ministre congolaise des Droits de l'homme a ouvert la porte à une enquête internationale au Kasai. Où en est cette enquête? Le ministre va-t-il plaider pour un renforcement des moyens mis à la disposition d'ECHO (le service de la Commission européenne à l'aide humanitaire et à la protection civile)? Pourquoi la brigade d'intervention de l'ONU est-elle si peu déployée? Ne pourrait-on pas y recourir davantage?

Entre-temps, sous la pression de

Ik kom dan tot mijn laatste en meest actuele vraag.

De individuele sancties werden vergroot naar een totaal van zestien. Wij hebben daarvoor gepleit in onze eigen resolutie. De Europese Unie heeft deze demarche gevolgd en heeft het aantal sancties vergroot tot de zestien leidinggevendenden in de Congolese veiligheidstroepen. Het gaat om personen die mee verantwoordelijk zijn voor de vertraging van het verkiezingsproces, voor schendingen van de mensenrechten en voor het escalerend geweld in Congo, in het bijzonder in de provincie Kasai.

Deze sancties werden genomen, mede dankzij de druk van België.

Sinds vorige week moeten wij ook vaststellen dat er een soort van tegenmaatregelen zouden komen vanuit Congo. Er worden zeven Belgen geïdendeerd, waaronder u en een aantal collega's. We komen hierbij terecht in een soort van sanctiewedloop met Congo. Dit zou de belangrijke rol die België moet spelen in de bilaterale en multilaterale besprekingen en samenwerkingen om tot vreedzame, vrije en eerlijke verkiezingen te komen in het gedrang kunnen brengen.

Daarom had ik u graag de volgende vragen gesteld.

Hoe kijkt u naar deze dreiging? Welke sancties verwacht u vanwege de autoriteiten? Wat zult u doen om een dergelijke sanctiewedloop te voorkomen? Met welke internationale partners uit de regio wilt u ook samenwerken om de situatie duurzaam op te lossen? Hoe ziet u het verloop van de samenwerking met Angola, bijvoorbeeld, als politieke broker? Dat land toont zich een betrouwbare en belangrijke speler met betrekking tot de escalatie van het geweld in Congo, alsook met betrekking tot de vluchtelingen.

06.03 Kattrin Jadin (MR): Monsieur le ministre, la situation au Kasai est inquiétante. Les sanctions de l'Union européenne n'ont probablement pas été prises suffisamment au sérieux par ceux qu'elles visaient.

Monsieur le ministre, quel en est l'impact? Plus largement, ces sanctions peuvent-elles amener Kinshasa à discuter de la situation des droits de l'homme dans le pays? Quelles sont les conséquences des attaques contre les prisons sur les atteintes aux droits de l'homme dans la région? Quelles sont les conséquences sur la situation sécuritaire d'une manière générale?

Par ailleurs, en s'interrogeant sur les avancées du processus électoral congolais sous cet aspect, il serait intéressant de connaître les dernières avancées. Quel est l'impact de la situation sécuritaire dans d'autres provinces, y compris dans le Kasai, concernant l'avancée du processus électoral congolais?

06.04 Peter Luykx (N-VA): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik verkeer blijkbaar in goed gezelschap. Ik kreeg te horen dat wij niet meer naar Congo mogen reizen en dat er een inreisverbod zou uitgevaardigd zijn. Wellicht is het een reactie – het is nog niet bevestigd – van de Congolese overheid als gevolg van de sancties

la Belgique, l'UE a étendu les sanctions individuelles aux seize dirigeants des troupes de sécurité congolaises car ils portent une part de responsabilité dans le ralentissement du processus électoral, les violations des droits de l'homme et la spirale de violences. En guise de réaction, sept belges sont à présent visés, parmi lesquels le ministre. Comment le ministre prend-il cette menace? Quelles sanctions attend-il de la part des autorités? Que peut-il faire pour éviter la course aux sanctions et parvenir à une solution durable? Que pense le ministre du rôle de médiation que pourrait jouer l'Angola?

06.03 Kattrin Jadin (MR): De sancties van de Europese Unie tegen Kasai schijnen onvoldoende ernstig te worden genomen.

Welke impact hebben ze? Kunnen ze Kinshasa ertoe aanzetten om de mensenrechten in het land te bespreken? Welke gevolgen hebben de aanvallen tegen de gevangenen voor de mensenrechten in de regio en de veiligheid in het algemeen?

Welke impact heeft de vooruitgang van het Congolese verkiezingsproces op dit thema? Hoe beïnvloedt de veiligheidssituatie in de verschillende provincies het Congolese verkiezingsproces?

06.04 Peter Luykx (N-VA): En guise de réaction aux sanctions européennes contre les autorités congolaises, le Congo aurait créé une interdiction d'entrée sur

die de Europese Unie nam ten aanzien van de Congolese autoriteiten, waarbij negen personen concreet genoemd werden. Ik zou graag uw reactie krijgen op de geruchten of communicatie betreffende het niet mogen inreizen van de heer Ouvry, de heer de Crombrugge, u en ik.

Verder werden de meeste elementen reeds opgesomd en de vragen gesteld. Toch zou ik graag uw bijzondere reactie krijgen over de humanitaire situatie in Kasaï. Op welke manier zou de MONUSCO deze kwetsbare bevolkingsgroep beter kunnen beschermen? Er is sprake van een nieuwe hongersnood. Hoe gaat men daarmee om? Zijn er ook concrete vragen aan de Belgische regering gesteld over humanitaire hulp?

Ik zou u ook willen vragen naar de stand van zaken in het internationaal onafhankelijk onderzoek om de verantwoordelijken van dat extreme geweld te berechten. Hoever staat dat? Hebt u daarover meer informatie?

Mijnheer de minister, dat zijn de drie elementen die ik graag in uw antwoord zou horen.

06.05 Stéphane Crusnière (PS): Monsieur le ministre, je me permets de vous interroger concernant cette réaction des dirigeants congolais, à la suite des récentes sanctions prises par l'Union européenne à l'encontre de plusieurs personnalités impliquées dans les massacres et multiples répressions au Kasaï, dont nous avons déjà beaucoup parlé. La réaction des autorités congolaises ne s'est pas fait attendre. Elles annoncent vouloir prendre des mesures à l'encontre de plusieurs ambassadeurs belges, contre vous et contre d'autres responsables politiques belges. Selon les autorités congolaises, la Belgique a influencé les autorités européennes dans leur décision de prendre des sanctions à l'égard de ces responsables congolais.

Dès lors, sans en ajouter dans le débat, je voudrais vous poser plusieurs questions, monsieur le ministre.

Avez-vous eu des contacts récents avec les autorités de la RDC, après ces dernières déclarations et l'annonce de probables sanctions? Avez-vous eu un échange récent, au niveau européen, sur la situation en RDC et les probables sanctions congolaises qui auraient pu être prises à l'encontre des responsables belges?

Madame la présidente, pour ma collègue qui est en mission à l'étranger, je demanderai également au ministre de nous dire un mot sur la protection du Dr Mukwege.

La **présidente**: Absolument.

06.06 Didier Reynders, ministre: Je déplore fortement la dégradation générale de la situation sécuritaire et des droits de l'homme en République démocratique du Congo. La situation actuelle dans les Kasai est très préoccupante, même si la situation à l'est, dans les provinces du Kivu et le Tanganyika, n'est pas encore pacifiée. D'autres parties semblent également fragiles, comme en témoigne la situation du Bas-Congo.

Près de trois millions de personnes sont désormais affectées par le

le territoire à l'égard de sept Belges, dont moi-même et le ministre des Affaires étrangères. Le ministre pourrait-il me fournir plus de précisions à cet égard?

Je souhaiterais par ailleurs entendre le ministre sur la situation au Kasaï, qui serait à nouveau touché par la famine. De quelle manière la MONUSCO pourrait-elle mieux protéger la population? La Belgique a-t-elle été sollicitée pour fournir une aide humanitaire? Où en est l'enquête internationale et indépendante qui devrait permettre d'identifier les responsables de la violence extrême dans la région?

06.05 Stéphane Crusnière (PS): Na de afkondiging van EU-sancties tegen enkele vooraanstaande figuren die betrokken waren bij de moordpartijen en de repressie in Kasaï, kondigde de Congolese overheid aan dat ze maatregelen wilde nemen tegen de Belgische ambassadeurs, de Belgische minister van Buitenlandse Zaken en andere hooggeplaatsten. Volgens de Congolese overheid heeft België de Europese autoriteiten beïnvloed in hun beslissing.

Hebt u onlangs contacten gehad met de autoriteiten van de DRC en hebt u deze kwestie op het Europese niveau aangekaart?

06.06 Minister Didier Reynders: Ik betreur de verslechterde veiligheids- en mensenrechtensituatie in de DRC. De situatie in Kasaï is zorgwekkend, net zoals de situatie in het oosten en in Bas-Congo. Bijna drie miljoen mensen worden getroffen door het conflict in Kasaï. Volgens OCHA zullen er

conflit au Kasai. Près de 1,2 million de personnes auront besoin d'aide humanitaire au cours des six prochains mois, la majorité d'entre elles étant des personnes déplacées internes ou étant retournées dans leur village d'origine.

Selon la MONUSCO, au moins 369 personnes ont été tuées au cours de la période avril-mai 2017. L'Église catholique évoque déjà plus de 3 000 victimes depuis le début du conflit.

Voorzitter: Rita Bellens.

Présidente: Rita Bellens.

Momenteel zijn 9 van de 26 provincies getroffen door de crisis in de Grand Kasai. In totaal zijn er nu ongeveer 1,3 miljoen verplaatste personen. Na Syrië komt de DRC zo met 2,4 miljoen IDP's mondiaal op de tweede plaats. Centraal Kasai heeft het meest te lijden: 90 % van het gebied blijft vrijwel ontoegankelijk.

De Belgische humanitaire inspanningen voor de DRC en de regio zijn aanzienlijk. Collega De Croo heeft voor Centraal-Afrika meer dan 20 miljoen euro humanitaire hulp uitgetrokken. Daarnaast pleiten wij ook voor een verhoging van de humanitaire bijdrage van de Europese Unie in deze regio.

Het is inderdaad zo dat deze vluchtelingenstroom Angola verontrust, waar op korte tijd, volgens de UNHCR, ongeveer vijftigduizend vluchtelingen zijn aangekomen, waaronder ook een deel van het Congolese leger en politie.

Elke dag komen zo'n tweehonderd tot duizend nieuwe personen aan in het noorden van Angola, vaak ook ongebeide kinderen.

Ons land staat, onder meer via onze ambassade in Luanda, in nauw contact met de Angolese autoriteiten.

Ik heb op 29 maart in een persbericht mijn verontwaardiging geuit over het overlijden van twee leden van de VN-expertengroep in de provincie Centraal Kasai, Michael Sharp en Zaïda Catalan. Ze zijn er samen met hun Congolese begeleiders verdwenen. Ik heb mijn medeleven betuigd en hulde gebracht aan hun strijd voor de verdediging van de waarden van de Verenigde Naties.

J'insiste sur le fait qu'il est primordial pour la Belgique que les responsables soient jugés et que de tels actes ne puissent rester impunis. Il revient aux autorités de deux pays dont sont issues les victimes, les États-Unis et la Suède, de définir les modalités d'instruction qu'elles privilégient.

Le 20 mai dernier, l'auditorat général de la RDC a fait savoir que l'instruction préliminaire concernant la mort des deux experts était terminée. Le juge d'instruction suédois en charge du dossier aurait précisé que cela ne mettait pas fin à l'enquête suédoise.

J'ai demandé à notre ambassade à Stockholm et à notre ambassade à Washington d'indiquer à ces pays notre disponibilité pour coopérer. Par ailleurs, j'ai demandé à notre mission à New York de suivre l'évolution du dossier avec attention. Au niveau onusien, une enquête

in de komende maanden bijna 1,2 miljoen mensen humanitaire hulp nodig hebben. Volgens MONUSCO werden er in april en mei van 2017 minstens 369 mensen gedood.

La crise dans le Grand Kasai touche 9 des 26 provinces, a fait fuir 1,3 million de personnes et a rendu 90 % de la région quasi inaccessible. Avec 2,4 millions de personnes déplacées, la RDC occupe la deuxième place mondiale, après la Syrie. Le flux de réfugiés préoccupe l'Angola. Le pays a vu arriver 50 000 réfugiés en peu de temps, auxquels s'ajoutent 200 à 1 000 personnes chaque jour. Nous sommes en contact étroit avec les autorités angolaises.

La Belgique fournit des efforts considérables sur le plan humanitaire. Le ministre De Croo a mobilisé un peu plus de 20 millions d'euros pour l'Afrique centrale. Nous plaidons aussi pour un renforcement de l'aide humanitaire européenne.

J'ai fait part de mon indignation au sujet du meurtre de Michael Sharp et de Zaïda Catalan dans un communiqué de presse le 29 mars.

Het is uiterst belangrijk dat de verantwoordelijken worden berecht.

De Amerikaanse en Zweedse autoriteiten moeten bepalen hoe ze willen dat het onderzoek wordt gevoerd. Wij hebben ons bereid getoond mee te werken aan het onderzoek via onze ambassades. Ik heb onze missie in New York gevraagd het administratieve onderzoek van de VN op te volgen.

België steunt het verzoek van de

administrative, *Board of Inquiry*, créée par le Secrétariat a été mise sur pied.

Nous sommes fortement préoccupés par l'impunité actuelle. La Belgique soutient fortement la demande du Haut-Commissaire faite le 9 juin pour établir une enquête internationale sur les violations graves des droits de l'homme survenues dans les Kasaï. La fin de l'impunité est d'ailleurs une des conditions importantes pour une transition apaisée du pays. Cela s'ajouterait aux enquêtes en cours menées par la RDC. Notre pays soutient les efforts de l'Union européenne à Genève afin de créer une telle commission et suit cette question avec une très grande attention.

Je rappelle d'ailleurs que je plaide depuis des mois pour un mécanisme d'enquête international sur les massacres aux Kasaï. Toute initiative pour la résolution de la crise dans les Kasaï passe d'abord par le respect de l'État de droit. C'est en ce sens que nous agissons.

Seul un petit nombre de Belges seraient encore présents dans les Kasaï. Il s'agit principalement de religieux. D'autres personnes ont spontanément quitté la zone de conflit. Malgré les difficultés de communication, notre ambassade à Kinshasa a tenté de maintenir un contact téléphonique avec les Belges sur place.

Bien évidemment, nous déconseillons tous les voyages vers les Kasaï, d'autant plus vu les difficultés d'accès.

Voor de individuele maatregelen die de Europese Unie heeft aangenomen op 29 mei, kan ik verwijzen naar de begeleidende verklaring van de EU en haar lidstaten. Hierin wordt aangegeven dat de verslechterende mensenrechtensituatie de hoofdrede is om tot dergelijke maatregelen over te gaan, met de bedoeling deze mensenrechtenschendingen een halt toe te roepen. Ons land werd betrokken bij de uitwerking van deze maatregelen, net zoals de andere EU-lidstaten. Ik kan u verzekeren dat hierover binnen de EU een ruime consensus bestond. Indien het gedrag van personen op de lijst in de toekomst zou wijzigen, of indien een internationaal onderzoek naar de betrokkenheid van deze persoon dit bewijst, is het volgens mij een goede reden om de persoon van de sanctielijst te halen.

Ik wens niet verder in te gaan op wat de Belgische en Europese houding zou moeten zijn indien de DRC op deze sanctie zou reageren met tegenmaatregelen. Voorlopig werden er nog geen maatregelen getroffen. De lijst die neergelegd werd bij de pers is alleen bedoeld als vorm van dreiging, evenals sommige provocerende uitspraken van leden van de Congolese regering. Ik wil hier bewust niet aan meedoen. Ik kan u enkel melden dat de oorzaak van de crisis niet in België ligt. De verontwaardiging hierover is zeer groot. Tevens zie ik niet in hoe het nemen van maatregelen tegen Belgische en Europese politici of diplomaten kan bijdragen aan een oplossing voor de politieke crisis en mensenrechtencrisis in de DRC, integendeel.

Ons land schrijft zich in in een ambitieuze Europese en multilaterale aanpak en bespreekt deze aangelegenheid met de EU-partners. Wij blijven tevens een kanaal openhouden om het uit de hand lopen van de spanningen met de DRC te kunnen vermijden. Zowel bij mij, als bij

Hoge Commissaris om een internationaal onderzoek te openen. Er kan pas een vreedevolle samenleving tot stand worden gebracht als er een einde wordt gesteld aan de straffeloosheid. We staan achter de inspanningen van de Europese Unie in Genève om een commissie op te richten. Ik vraag al maanden om een internationaal onderzoek. Een conflictoplossing is slechts mogelijk wanneer de rechtsstaat wordt geëerbiedigd.

Alle Belgen hebben het gebied vrijwillig verlaten, op enkele religieuzen na. Onze ambassade probeert met hen telefonisch contact te houden. We geven een negatief reisadvies voor die regio.

On peut lire dans la déclaration de l'UE sur les mesures prises à l'égard de la RDC que celles-ci s'expliquent principalement par la détérioration de la situation en matière de droits de l'homme. Ces mesures ont recueilli un large consensus. Le fait que des personnes figurant sur la liste de sanctions modifient leur comportement me paraît être une raison valable de les retirer de la liste.

Je ne m'étendrai pas sur la question de savoir quelle serait notre attitude si la RDC devait prendre des contre-mesures. Nous en restons actuellement au stade des menaces et des provocations de la part de membres du gouvernement. Je ne souhaite pas entrer dans ce jeu. La crise ne trouve d'ailleurs pas son origine en Belgique, où l'indignation est très grande. De même, je ne vois pas en quoi des sanctions prises contre des responsables politiques belges et européens feraient progresser les droits de l'homme en RDC. Nous

mijn medewerkers en bij de ambassade vinden regelmatig contacten plaats met alle betrokken partijen.

We voeren ook gesprekken met landen uit de regio, onlangs nog met mijn Zambiaanse en Tanzaniaanse ambtsgenoten.

La crise institutionnelle, socio-économique, sécuritaire et des droits de l'Homme que traverse le pays ne peut être maîtrisée que par une mise en œuvre intégrale de l'accord du 31 décembre 2016 et, donc, par plus de transparence et d'inclusivité.

La communauté internationale attend un engagement clair des autorités, que l'on inscrit bel et bien dans un processus électoral crédible. Je rappelle ici l'importance de l'organisation d'élections présidentielles et parlementaires ouvertes et crédibles, cette année. La mise en œuvre de mesures de décrispation en période pré-électorale, le respect des libertés d'expression et d'association, sont par ailleurs essentiels. Dans ce contexte, il faut que l'ensemble des électeurs, y compris ceux dans les Kasai, puissent être enrôlés et participer clairement au processus électoral.

Comme vous le savez, il n'y a, à ce stade, ni budget réaliste, ni calendrier précis pour l'organisation des élections. Ils sont indispensables pour restaurer la crédibilité du processus. Les conséquences des attaques contre les prisons sur les atteintes aux droits de l'Homme dans la région ne sont pas encore connues. Il est clair que les évasions de prisonniers ne contribuent pas à l'amélioration de la situation sécuritaire et au respect de l'État de droit.

En ce qui concerne la question sur le rapportage par les Nations unies, le premier rapport du secrétaire général concernant les progrès réalisés et les obstacles pouvant survenir aux niveaux politique et technique dans la mise en œuvre de l'accord du 31 décembre 2016 et la préparation des élections, a été rendu public le 17 mai. Il reste assez général. Je plaide pour que ces rapports mentionnent à l'avenir, en détail, les évolutions et les obstacles en matière de situation politique intérieure et de préparation des élections.

Plusieurs collègues sont revenus sur la situation de protection du docteur Mukwege. Je partage votre analyse quant à l'augmentation du risque sécuritaire et les nécessités d'assurer une protection permanente et pérenne du docteur Mukwege. Je souhaiterais rendre hommage au travail remarquable qu'il réalise avec son équipe à l'hôpital Panzi. À l'Est de la RDC, il y a, hélas, une tradition de l'utilisation des violences sexuelles comme arme de guerre. L'hôpital donne accès à des soins médicaux et psychosociaux, mais met également des avocats à disposition des victimes. L'hôpital et les patients sont souvent victimes de menaces et d'actes de vengeance de la part des auteurs de violences sexuelles. La MONUSCO a retiré sa protection permanente au docteur en septembre 2015, en maintenant des escortes pour les déplacements et en travaillant en partenariat avec des gardes de sécurité de l'hôpital et de la police

sommes favorables à une approche multilatérale, nous en discutons au sein de l'UE tout en maintenant un canal de communication avec la RDC pour éviter une escalade des tensions. Nous menons aussi des pourparlers avec d'autres pays de la région comme, tout récemment encore, avec la Zambie et la Tanzanie.

De institutionele, economische, veiligheids- en mensenrechten crisis die het land doormaakt kan enkel bedwongen worden via een volledige tenuitvoerlegging van het akkoord van 31 december 2016. De internationale gemeenschap verwacht een duidelijk engagement van de autoriteiten voor een geloofwaardig verkiezingsproces. Ik herinner eraan hoe belangrijk het is dat er dit jaar open presidents- en parlementsverkiezingen worden gehouden en dat er in de periode vóór de verkiezingen detentemaatregelen worden genomen. Voorts moeten alle stemgerechtigden aan de stembusgang kunnen deelnemen. Er is op dit moment noch een realistisch budget noch een precies tijdpad voor de organisatie van de verkiezingen.

Wat de vraag over de rapportage aan de Verenigde Naties betreft, werd het eerste rapport van de Secretaris-generaal in verband met de geboekte vooruitgang en de mogelijke hinderpalen bij de tenuitvoerlegging van het akkoord van 31 december 2016 en de voorbereiding van de verkiezingen op 17 mei gepubliceerd. Het blijft vrij algemeen. Ik pleit ervoor dat de evoluties en de hinderpalen met betrekking tot de binnenlandse politieke situatie en de voorbereiding van de verkiezingen voortaan in die rapporten zouden worden vermeld.

Wat de situatie van dokter Mukwege betreft, onder-schrijf ik uw analyse dat hij voortdurende en langdurige bescherming moet

nationale.

La Belgique a toujours plaidé pour une protection permanente du Dr Mukwege par la MONUSCO. Parmi les démarches récentes que nous avons entreprises, permettez-moi de citer nos initiatives à New York et à Kinshasa auprès du directeur du Département du maintien de la paix et du chef de sécurité de la MONUSCO.

Le 15 mai, lors d'un débat au Conseil de sécurité sur les femmes en zones de conflits, j'ai demandé à notre représentant permanent à New York de soulever la question de la sécurité du docteur, avec lequel j'ai eu personnellement des contacts pour aborder la pérennisation de sa sécurité et de celle de l'hôpital de Panzi par la MONUSCO. Je me félicite que celle-ci ait pris la décision de renforcer la protection du Dr Mukwege et d'évaluer les risques sécuritaires. Sur la base des préoccupations exprimées, la MONUSCO organisera une évaluation afin de déterminer le niveau de protection adéquat. Elle a déjà déployé, de manière préventive, du personnel en uniforme à l'hôpital de Panzi pour garantir une protection vingt-quatre heures sur vingt-quatre. En outre, elle augmentera le nombre de patrouilles dans la zone, et ce, jusqu'à ce que l'évaluation de sécurité soit terminée.

Je continuerai de suivre cette question de très près. Je vous assure que la Belgique reste à la disposition de Denis Mukwege, que j'ai eu plusieurs fois au téléphone, mais que j'ai également vu à New York lors de ma participation à la conférence sur les océans. Je puis vous dire qu'il était rassuré par les mesures de sécurité prises à l'hôpital et dans ses déplacements. Je lui ai dit de ne pas hésiter à reprendre contact s'il souhaitait que nous intervenions à nouveau.

Ik wil nog twee elementen meegeven.

Ten eerste, ik heb vandaag contact gehad met de vertegenwoordigers van de overheid in Congo, bevoegd voor het Virungapark. Het is een heel belangrijke zaak, maar in het oosten van Congo is er een slechte evolutie wat veiligheid betreft. Er is een versterking van de veiligheidsmaatregelen voor het park. Ik heb Emmanuel de Merode gezien die bevoegd is voor de bescherming van dat natuurpark. De situatie is niet alleen heel slecht in de Kasai en andere provincies, maar ook in het oosten van Congo.

Ten tweede, wij proberen een correct bilateraal contact te hebben met de Congolese overheid, maar ook met alle partners. Wij zullen verdergaan in die richting, met de meerderheid en de oppositie en met de regering en de leden van het parlement.

Het is volgens mij heel nuttig om alle mogelijke contacten te hebben om te proberen tot een oplossing te komen, maar tot nu toe hebben wij geen efficiënte uitvoering van het akkoord van eind 2016 gezien. Wij zullen verder werken, maar ik herhaal dat er een heel slechte

krijgen. Ik breng hulde aan het uitzonderlijke werk dat hij met zijn team verwezenlijkt in het Panzi-ziekenhuis, waar er medische en psychosociale zorg wordt verleend aan en advocaten ter beschikking worden gesteld van de slachtoffers van het sek-suele geweld dat als oorlogs-wapen wordt ingezet.

België heeft er altijd voor gepleit dat MONUSCO dr. Mukwege permanent zou beschermen. We hebben in New York en in Kinshasa demarches ondernomen. Op 15 mei heb ik aan onze permanente vertegenwoordiger in New York gevraagd die kwestie aan te kaarten.

Ik ben blij dat MONUSCO besloot de bescherming van dr. Mukwege te versterken en de veiligheidsrisico's te beoordelen. De VN-missie zal het geschikte beschermingsniveau bepalen. Er werd al MONUSCO-personeel ingezet in het ziekenhuis in Panzi en er wordt meer gepatrouilleerd.

Ik zal deze zaak van heel nabij blijven volgen. Denis Mukwege kan op België blijven rekenen. Ik heb regelmatig contact met hem. Hij is gerustgesteld door de veiligheidsmaatregelen. Ik heb hem verzekerd van onze steun.

Je me suis également entretenu aujourd'hui avec des représentants des autorités congolaises concernant un renforcement des mesures de sécurité dans le parc national des Virunga. La situation est déplorable dans le Kasai et d'autres provinces, mais aussi dans l'Est du Congo.

Nous tentons également d'établir un contact bilatéral correct avec les autorités congolaises, d'une part, et tous les partenaires, d'autre part. Tous les contacts sont essentiels si nous voulons parvenir à une solution.

evolutie is inzake veiligheid in veel verschillende delen van Congo.

06.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw heel uitgebreide antwoord.

U hebt de vluchtelingenproblematiek in Congo geschetst. België en Europa moeten daarin op een gegeven moment hun verantwoordelijkheid nemen.

Het is heel treffend te moeten vaststellen dat VN-medewerkers nu ook al het doel zijn in Kasaï. De dood van de twee experts valt bijzonder te betreuren. Ik vraag mij af wie of wat de Congolese autoriteiten in toom kan houden. De grenzen schuiven op, als wij nu ook merken dat er bedreigingen worden geuit en er een toegangsverbod is voor leden van Buitenlandse Zaken en zelfs voor leden van het Parlement.

Het toont toch aan dat men om weinig verlegen zit, weinig remmingen voelt en toch bereid is om zeer ver te gaan. Toch wel zeer opmerkelijk, vind ik.

Ik dank u voor uw inspanningen bij het onderzoek naar het overlijden van de twee VN-experts in Kasaï. Ik wil u vragen om blijvend uw gewicht in de schaal te leggen voor een geweldloze oplossing van de politieke, maar wellicht ook economische conflicten die spelen in Congo. De dialoog openhouden met alle partijen, inclusief de Congolese overheid, is inderdaad belangrijk. Het is iets waartoe ons land een bijdrage kan leveren. Ik denk dat u daarin op een consensus kunt rekenen vanuit het Belgische Parlement.

06.08 Els Van Hoof (CD&V): Mijnheer de minister, dank u voor uw uitgebreide antwoord.

Het scenario van chaos en geweld dat we destijds hadden voorspeld, wordt jammer genoeg meer en meer bewaarheid. Ik hoop dat het houden van verkiezingen niet behoort tot de mirakels, maar dat ze ooit wel zullen plaatsvinden, aangezien er nog niet veel aanzetten gegeven zijn tot het uitvoeren van het Sylvesterakkoord.

De lijn die België aanhoudt, is zeer goed. Binnen het verband van de Europese Unie en in multilateraal verband is het onze houding om er met andere lidstaten voor te zorgen dat we aan hetzelfde zeel trekken. De Congolezen proberen duidelijk om ons uit elkaar te spelen door specifiek België als sterke partner en als broker naar voren te schuiven, om op die manier het internationaal samenwerkingsverband, dat op dit niveau zeer hecht is, te proberen doorbreken. Ik vind het goed dat u daaraan niet meedoet en dat we niet terechtkomen in een soort van sanctiewedloop.

Het is goed dat u de lijn aanhoudt van het Sylvesterakkoord, het enige akkoord dat een goede basis is om op verder te werken, en dat u daaraan steeds vasthoudt. We moeten ons ook houden aan de deadlines die daarin worden vooropgesteld. Belangrijk ook zijn de internationale onafhankelijke onderzoeken die maar niet op gang komen. Het blijft belangrijk dat u er op internationaal vlak op blijft aandringen om daarvan werk te maken. Daarbij hoort ook de bescherming van dokter Mukwege, die fantastisch werk levert in het Panzi-ziekenhuis. We zijn tevreden met de lijn die u aanhoudt. België

06.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): La Belgique et l'Europe devront prendre leurs responsabilités face au problème des réfugiés au Congo. Cet incident en dit long. Je me demande qui parviendra à maîtriser les autorités congolaises. Cela montre jusqu'où l'on est prêt à aller. Je voudrais demander au ministre de poursuivre ses efforts afin de trouver une solution pacifique aux conflits politiques et économiques qui meurtrissent le Congo. Pour y parvenir, il est effectivement essentiel de maintenir un dialogue ouvert avec toutes les parties.

06.08 Els Van Hoof (CD&V): Le scénario anticipé de chaos et de violence se vérifie hélas de plus en plus. Je ne peux qu'espérer que des élections auront encore lieu malgré tout.

La ligne poursuivie par la Belgique est très bonne, nous ne devons pas nous laisser diviser par les Congolais, mais agir de concert avec les autres États membres de l'Union européenne. Par ailleurs, il est bon que nous nous en tenions à l'accord de la Saint-Sylvestre mais, dans ce cas, nous devons aussi nous tenir à ses échéances. Il est également important que nous continuions à exercer des pressions au niveau international pour mettre sur pied une enquête indépendante.